

Lärarens sida: Mellan, text 1, Längst bak

Textsamtal i grupp · åk 2–9

Det som står mellan raderna: Berättaren är ny i klassen, osäker och ensam, men vill egentligen höra till. Jackan som sitter kvar visar att hen inte känner sig hemma.

I passet	
Känsligt	Elever som själva har bytt skola eller klass kan känna igen sig. Låt dem berätta om de vill, men fråga inte ut någon.
Före läsningen	Vad gör man första dagen på ett ställe där man inte känner någon?
Stoppet	Stanna efter <i>"Jag slog upp matteboken på sidan fyra och läste första raden tre gånger."</i> Något upprepas, och hen säger en sak och gör en annan: <i>"Det spelar ingen roll"</i> , men hen läser samma rad tre gånger.
Tänka högt · fråga 3, Känsla	<i>"Vänta, här står inte hur berättaren mår. Jag ser framför mig någon längst bak som läser samma rad om och om igen. Det står 'Det spelar ingen roll', och det står 'läste första raden tre gånger'. Jag vet att man läser om samma rad när tankarna är någon annanstans. Alltså tror jag att berättaren är osäker och ensam men vill höra till. Stämmer det med resten? Jag läser vidare. På rasten räknar hen tyst med de andra. Ja, det stämmer."</i>
Fråga 1 · på raderna	Tre.
Fråga 2 · mellan raderna, Varför	Ledtrådarna: <i>"Jackan hängde jag inte upp på kroken"; "Den fick sitta kvar på ryggen"; "Det spelar ingen roll"</i> . Svar som texten stöder: hen känner sig inte hemma än, vill kunna gå när som helst och vill inte visa att hen bryr sig. En tanke att pröva: <i>"Hen fryser."</i> Inget i texten handlar om kyla, och hen sitter inne. Fråga tillbaka: <i>"Varför tar man av sig jackan när man sitter inne?"</i>
Fråga 3 · mellan raderna, Känsla	Ledtrådarna: <i>"läste första raden tre gånger"; "räknade tyst med de andra"; "Jag tog väskan så snabbt att stolen åkte med"</i> . Svar som texten stöder: i början osäker eller ensam men vill vara med, och lättad, stressad eller överraskad när Adam frågar. De håller när eleven visar en ledtråd, som väskan och stolen. Ord att ge i samtalet: osäker, ensam, lättad. En tanke att pröva: <i>"Hen bryr sig inte, för hen sa att det inte spelar någon roll."</i> Det bygger på en enda replik. Fråga tillbaka: <i>"Vad gör berättaren på rasten och på lunchen, medan de andra leker och pratar?"</i>
Fråga 4 · bortom raderna	Ett bra svar pekar på något i texten, som jackan eller väskan, och ger ett eget skäl.
Öppna frågor	<i>"Vad tror ni att Adam tänker när berättaren tar väskan så snabbt att stolen åker med?"; "På lunchen håller berättaren på att skratta högt. Vad tror ni att de andra hade gjort om hen hade skrattat?"</i>
Om eleven fastnar	Peka på <i>"Jackan hängde jag inte upp på kroken"</i> .

© Niclas Fohlin. Ur Textsamtal i grupp, <https://niclasfohlin.se/stodundervisning/textsamtal-i-grupp>.

LÄNGST BAK

Läraren sa att jag fick sitta var jag ville. Alla andra hade redan sina platser, och de flesta hade någon bredvid sig som viskade och skrattade. Jag valde bänken längst bak vid fönstret. Jackan hängde jag inte upp på kroken. Den fick sitta kvar på ryggen.

”Hej, jag heter Adam”, sa pojken framför mig och vände sig om.

”Gick du i en annan skola förut?”

”Ja”, sa jag. ”Det spelar ingen roll.”

”Okej”, sa Adam och vände sig bort igen.

Jag slog upp matteboken på sidan fyra och läste första raden tre gånger.

På rasten stod jag en bit från hopprepert och räknade tyst med de andra. Det gick bra ända till tjugosju, då snubblade någon. På lunchen åt jag långsamt och lyssnade. De pratade om en gympapåse som hade trillat ner i en toalett, och jag höll på att skratta högt.

När skoldagen var slut stod Adam vid min bänk.

”Jag går hem längs ån”, sa han. ”Du då?”

Jag tog väskan så snabbt att stolen åkte med.

1. Hur många gånger läste berättaren första raden i matteboken?
2. Varför hänger berättaren inte upp jackan på kroken?
Hur vet du det?
3. Hur känner sig berättaren under dagen? Hur vet du det?
4. Adam frågar ”Du då?” Vad hade du svarat i berättarens ställe?
Varför?